

Клещенко Н.О.

*здобувач відділу теорії держави і права,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького*

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОСНОВА УНІФІКАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА

Процеси глобалізації, що активно розвиваюся на міжнародно-правовій арені потребують засобів свого юридичного забезпечення. А в світлі інтеграції України до Європейського Союзу, а відтак і адаптації національного законодавства, постають вкрай гостро. Найкраще це завдання, на наш погляд, здатна вирішити уніфікація.

На сучасному етапі розбудови української державності відбуваються процеси зміни законодавства, які мають тенденцію наближення до загальносвітових стандартів. Водночас Україна є самостійною державою, яка має вікову історію, власні традиції та національний менталітет. Тому постає завдання розроблення законодавства з наближенням до світових, насамперед, європейських стандартів, але з обов'язковим урахуванням багатовікового досвіду розбудови української державності [4, с. 34].

Саме з міжнародно-правовою уніфікацією національного законодавства пов'язаний найбільш помітний конфлікт міжнародного і національного права, коли національні традиції правових шкіл та традиції суспільного розвитку мусять бути підпорядкованими певним загальним інтересам. Варто пам'ятати, що завжди існує межа, що визначає глибину уніфікації національного законодавства. Така межа залежить не від політичних уподобань або пріоритетів, а від міцності правових традицій, що закладені в основу національної правової системи, та її внутрішніх системоутворюючих зв'язків, а отже, від об'єктивних можливостей впливати міжнародно-правовими засобами на зміни законодавства. Таким чином, держава в своїх міжнародно-правових відносинах завжди повинна враховувати здатність власної правової системи до гнучкості, тобто до здатності сприймати зовнішні впливи, викликані політичними та економічними прагненнями до поглиблення міжнародних інтеграційних зв'язків [5, с. 624].

Законодавство Наша держава зараз знаходиться на етапі «переходу» до міжнародно-правових основ Європейського Союзу. Наше завдання полягає у тому, щоб за допомогою уніфікації, якомога точніше та доступніше упорядкувати законодавство і зменшити неточності та

колізії, які в ньому існують, і тим самим вивести його на якісно новий рівень розвитку, що буду відповідати міжнародним стандартам.

Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу є одним із пріоритетних напрямів сучасного правового розвитку. Цей процес – планомірний, включає в себе декілька етапів, на кожному з яких досягається певний ступінь відповідності з урахуванням принципу верховенства права. Є аксіоматичним положення, згідно з яким, чим досконалішим, «рівневим» щодо юридичної техніки буде масив вітчизняного законодавства, тим успішнішою буде робота щодо проведення адаптаційних процесів [3, с. 54].

Як зазначають зарубіжні експерти, найбільш ефективно загальні стандарти та уніфіковану практику розробки законопроектів встановлювати шляхом забезпечення єдиного комплексу настанов (директив). За наявних умов у деяких країнах Центральної та Східної Європи стандарти законопроекування найчастіше регулюються законами [2, с. 156].

Слід відмітити, що нині у світовій практиці уніфікація являється досить поширеним явищем. Окрім самих держав, нею займається ціла низка авторитетних міжнародних організацій таких як, ООН, УНІДРУА, Рада Європи тощо.

Співпраця нашої держави з іноземними країнами та міжнародними організаціями передбачає, що за умови вдосконалення чинного права України, необхідно врахувати світові та регіональні інтеграційні процеси, зокрема процеси світової економічної інтеграції, умови щодо зближення національного законодавства із законодавством іноземних держав, приведення його у відповідність до міжнародних стандартів. Таке зближення повинно мати науково обґрунтований характер і здійснюватися на основі норм міжнародного права. Зближення процесуальних систем знаходить свій прояв у формі уніфікації (виробленні загальних наднаціональних процесуальних правил і регламентів) та гармонізації (зближенні правових систем різних країн на основі загальноновизнаних принципів). Виходячи з того, що в рамках процесуального права велика кількість відносно автономних інститутів, наприклад підвідомчість і підсудність, докази, альтернативні форми вирішення спорів, перегляд судових актів, тому саме в їх межах в кожному із напрямків можливі уніфікація і гармонізація, які можуть відбуватися в різних сферах з різним ступенем охоплення та швидкістю [1, с. 32].

Підставами міжнародно-правової уніфікації національного законодавства мають бути, передусім, зобов'язання в межах міжнародно-правових договорів. Міжнародні організаційно-правові механізми її забезпечення відрізняються різноманіттям. Використання

інших міжнародних інструментів та процедур для цілей уніфікації законодавства вимагає їх постійної ретельної перевірки з точки зору наявності в них міжнародно-правового змісту [5, с. 628].

Отже, як бачимо, уніфікація – процес багатоскладовий та тривалий за часом. Для досягнення її цілей необхідно докорінно проаналізувати увесь національний правовий масив, виробити алгоритм його приведення до вимог з урахуванням міжнародного досвіду.

Список використаних джерел:

1. Бобрик В.І. Вплив гармонізації процесуального права на вдосконалення цивільного судочинства в Україні. *Право і держава: проблеми розвитку і взаємодії у XXI ст.*: тези доповідей між нар. Наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 30-31 січня 2015 р. Запоріжжя: ЗНУ, 2015. С. 32–34.
2. Копиленко О.Л., Зайчук О.В., Богачова О.В. Законопроекування: сучасні реалії та тенденції розвитку: монографія. Київ: Інститут законодавства Верховної Ради України. 2014. 232 с.
3. Іванченко О.П. Систематизація законодавства: науковий вектор, практичні потреби. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2015. № 3. С. 53–56.
4. Бузубов Д.О., Заросило В.О., Заросило В.В., Коренева М.М. Імплементация адміністративного законодавства Країн Європейського співтовариства в правовий простір України (теоретико-методичні аспекти): навч. посіб. – Київ: ТОВ «МП Леся», 2015. 112 с.
5. Стрельцова Є.Д. Міжнародно-правові основи уніфікації національного законодавства: жорсткі і м'які підстави. *Право, економіка та управління: генезис, сучасний стан та перспективи розвитку*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 20-річчю економіко-правового ф-ту ОНУ імені І.І. Мечникова, м. Одеса, 14–15 верес. 2018 р. Одеса: ОНУ, 2018. С. 623-628. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/18759> (дата звернення: 25.11.2019).